



Linköpings universitet
Institutionen för beteendevetenskap och lärande
Yrkeslärarprogrammet

Studiehandledning

Bedömning och betygsättning, UK5, 7,5 hp

Kurskod: 976G05
VT2018

Vårterminen 2018

Kursansvarig: Helena Tsagalidis

Innehåll

Innehåll.....	2
Om kursen	3
Kursens innehåll och mål	3
Examination	4
Kursorganisation	5
Schema Vt2018	6
Huvudmoment 1:.....	10
Övningsuppgift 1: Frågekonstruktion	10
Övningsuppgift 2: Mål och kriterier.....	11
Examinationsuppgift 1	11
Ordinarie skriftlig tentamen 1 (STN1).....	11
Huvudmoment 2:.....	12
Övningsuppgift 3: Hur ser examination i yrkesämnena ut?.....	12
Övningsuppgift 4: Konstruera och designa en autentisk, verklighetsanknuten, examination i en kurs i något av dina yrkesämnena	13
Övningsuppgift 5: kamratbedömning samt återkoppling (är integrerad med uppgift 4)	14
Examinationsuppgift 2	14
Skriftlig examination 2 (SRE1).....	14
Betygskriterier	15
Obligatorisk kurslitteratur	17
Policy rörande fusk och plagiat	20
BILAGA 1: BEGREPPSLISTA.....	23
Kamratrespons på provkonstruktionsuppgiften i UK5.....	24

Om kursen

I denna studiehandledning beskrivs kursen *Bedömning och betygsättning*, som är den femte kursen i yrkeslärarprogrammet. Inledningsvis presenteras kursens innehåll, mål, struktur och kontaktuppgifter. Därefter presenteras kursen schema, litteratur och övningsuppgifter. Avslutningsvis finns information om kursens två examinationsuppgifter och en samlad litteraturlista. Som bilaga återfinns en lista över centrala begrepp som behandlas i det första huvudmomentet och examinationen av kursen.

Kursens innehåll och mål

Kursen behandlar i enlighet med kursplanen lärares formella bedömningsuppdrag, så som det formuleras i aktuella styrdokument, och vad det uppdraget innebär i yrkesutbildningspraktiken och i relation till APL-bedömning. Du ska som student utveckla kunskap i grundläggande teorier om kunskapsbedömning och -mätning. Här innefattas såväl kvantitativa som kvalitativa metoder för mätningar och bedömningar. I kursen ska Du få problematisera kunskapsbedömningens olika funktioner och dess betydelse för undervisning och lärande. Formativa och summativa bedömningars betydelse för elevers kunskapsutveckling behandlas. I kursen studeras även bedömningar med olika syften, insamling och värdering av varierande bedömningsunderlag samt validering av kunskap och kompetens. Ni ska som studenter diskutera samverkan mellan betygsättande yrkeslärare och handledare i arbetsplatsförlagt lärande och arbetsplatsförlagd validering, och ni ska även konstruera olika typer av examinationer. Återkoppling, bedömning och betygsättning som redskap för lärande problematiseras. I kursen behandlas utvecklingssamtal ur lärar-, elev- och vårdnadshavarperspektiv. Ni ska slutligen diskutera och problematisera etiska aspekter inom kursens område, såsom likvärdig och rättvis bedömning och påverkan i samband med betygsättning.

Enligt kursplanen ska du som student efter denna kurs kunna:

- redogöra för och tolka de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning
- behärska centrala begrepp som rör kunskapsmätning och kunskapsbedömning
- använda och problematisera bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisningsplanering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande
- konstruera en examination som relaterar till någon av kurserna i den studerandes eget yrkesämne
- kritiskt resonera och problematisera kring både val av olika bedömningsmetoder samt kring andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning
- beskriva hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare
- diskutera principer för validering av kunskap och kompetens

Kursens struktur

Kursen pågår under veckorna 4-13.

Kursen har två huvudmoment:

- Nationella riktlinjer och centrala begrepp kring kunskapsmätning och bedömning.
- Bedömning och betygsättning i relation till planering, undervisning och lärande.

Som vanligt ska du arbeta med övningsuppgifter som stöd för dina litteraturstudier och som stöd för examinationen.

NU-dagar

24 januari	08.30 – 17.00 sal	
25 januari	08.30 – 15.00 sal	
14 februari	10.00 – 17.00 sal	Examination nr 1, STN1, ”Dugga” (U-G), kl 10.00-10.40.
15 februari	08.30 – 16.00 sal	
2 mars	10.00 – 16.00 sal	
15 mars	09.00 – 16.00 sal	Omexaminationstillfälle för Dugga
29 mars		Examination nr2, Hemtentamen, SRE1 (U-VG)

Examination

Denna kurs innehåller **två** skriftliga examinationsuppgifter med följande provkoder:

- Provkoder: STN1 Skriftlig tentamen: salstentamen 1,5 hp, betygsskala U-G.
 - Examinationsuppgift 1, Dugga, den 14 februari mellan kl 10.00- 10.40.
 - Endast penna och tomt papper får tas med.
- Examinationsuppgift 2, en hemtentamen, lämnas in senast den 29 mars i Lisam.
 - SRE1 Skriftlig redovisning, 6 hp betygsskala U-VG.

Examinationsuppgifterna presenteras närmare i slutet av studiehandledningen.

NU-dagar

På Närundervisningsdagar sk NU-dagarna genomförs föreläsningar, seminarier och grupparbeten. På seminarier diskuteras dels den aktuella litteraturen, dels genomförda övningsuppgifter och fortsatt bearbetning av kursinnehållet inför skriftlig examination. Vid ett tillfälle (14februari) genomförs en skriftlig salstentamen som bygger på begreppsförståelse. Möjlighet till omtentamen erbjuds 15 mars, samt vid behov vid ytterligare ett tillfälle under våren.

Distansstudierna (DU) består av övningsuppgifter och litteraturstudier, vilka genomförs individuellt och i samarbete i mindre grupper. *Lisam* används för information och kommunikation mellan studerande och mellan lärare och studerande.

Övningsuppgifter

Övningsuppgifter är inte examinerande eller obligatoriska utan just avsedda att öva och förbereda inför kommande examination. Observera att just i denna kurs utgör övningsuppgifterna delvis förberedelser för de examinerande uppgifterna. Uppgifter är också avsedda att länka samman studierna med din vardagspraktik. Övningsuppgifterna presenteras i anslutning till respektive huvudmoment av kursen. Enligt Scheja, professor i högskolepedagogik, är studentens egen bearbetning av litteratur centralt för kunskapsutveckling och utveckling mot självstyrd lärande, vilket är målet för universitetsstudier.

Inte tillåtet att spela in undervisning

Linköpings universitet har 2012-02-16 beslutat att ljudupptagning, fotografering, filmning och liknande inspelning av föreläsningar, seminarier och andra undervisningssituationer inte är tillåten. Ett undantag är studenter med funktionsnedsättning, som med anledning av denna behöver särskilda hjälpmedel, äger rätt att göra ljud- och bildupptagning. Då får det endast göras av studenten själv genom personlig närvaro vid föreläsningen. Sådant behov ska meddelas i god tid före föreläsningen. Det är den enskilde studenten som har ansvar att vid förfrågan uppvisa intyg om sådant behov, utfärdat av koordinator för studenter med funktionshinder vid Linköpings universitet. (*Regler för studenter möjlighet till ljud- och bildupptagning i samband med undervisningssituationer vid Linköpings universitet, Dnr LiU-2012-00312*)

Kursorganisation**Lärare**

Helena Tsagalidis, helena.tsagalidis@liu.se

Kursansvarig och examinator

Per Andersson, per.andersson@liu.se

Studieadministratör

Linda Uhrbom, linda.uhrbom@liu.se

013-282076

Studievägledare

Monica Larsson, monica.larsson@liu.se

Schema Vt2018

2018-01-05

Datum	Tid	Sal	Aktivitet	Att göra och läsa	Övrigt att beakta
Vecka 4, NU-dagar					
Observera att schemat är preliminärt (dagarna och tiderna är fasta), mindre justeringar kan göras fram till kursstarten.					
24 jan 2018	8.30 - 10.00	KY 25	Introduktion av kursen Bedömning och betygsättning UK5 Helena Tsagalidis	Du har läst Studiehandledningen så att du kan göra förtydligande frågor om innehållet i den	
	10.15-12.00		Erfarenheter av bedömning Seminarium kring erfarenheter av olika slags kunskapsbedömningar Helena Tsagalidis	1. Du har funderat på hur du själv har bedömt dina elever och/eller hur du själv har blivit bedömt av andra. 2. Skriv upp ett problem om kunskapsbedömning som du har erfart och vill diskutera. Att läsa: Andersson P (2014). Bedömning och betygsättning av yrkeskunskaper. Kap 8. I Köpsén (red.) (2014). <i>Lära till yrkeslärare</i> .	
	Lunch				
	13.00-15.00		Föreläsning Kunskapsbedömning – centrala begrepp och historik Helena Tsagalidis	Att läsa: Skolverket (2011). <i>Kunskapsbedömning i skolan: praxis, begrepp, problem och möjligheter</i> . Stockholm: Skolverket. s. 5–65 [61] http://www.skolverket.se/publikationer?id=2660	
	15.15-17.00		Styrdokument – nationella riktlinjer kring bedömning Seminarium/ gruppdiskussioner Helena Tsagalidis	Du studerar myndighetstexter ex Skollagen och läroplanen nu utifrån bedömningsperspektivet, se litteraturlista, och har dem med dig till seminariet.	Alla myndighetstexter finns som pdf på Skolverkets hemsida. Använd också dem som du redan har från UK2, obs en ny rev. läroplan 2017 finns på Skolverkets hemsida
25 jan 2018	8.30 - 10.00	KY 24	Föreläsning Saklig och rättvis bedömning och centrala begrepp Helena Tsagalidis	Att läsa: Skolverket (2012). <i>Skolverkets allmänna råd: Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan</i> . Stockholm: Skolverket. s. 6–45 [40] http://www.skolverket.se/publikationer?id=2841 2. Lundgren, U-P, & Säljö, R. m. fl. (2015; 2017). <i>Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare</i> . I 2017 upplagan kap 15, 16 och 17 i och i 2015 upplagan kap 9 och 10 och 16.	
	10.15-12.00		Föreläsning Yrkeslärarens frågandepraktik och Frågekonstruktion. Helena Tsagalidis	Att läsa: 1. Tsagalidis (2012) <i>Yrkeslärarens frågandepraktik – kunskap och bedömning</i> .	Tsagalidis artikel hittar du i Lisam.
Lunch					

	13.00-15.00		Seminarium Frågekonstruktion allmänt och inför duggan (uppgift1) Information inför nästa NU-tillfälle, uppgifter Helena Tsagalidis	Att läsa: Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (red.) (2011). <i>Pedagogisk bedömning: att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap</i> . Andra upplagan. Stockholm: Stockholms universitets förlag. Valda delar, s. 9–58, 127–216. [140].	Fundera på vilken dokumentationsform passar till din kursdokumentation. Skaffa fram under v 5 och 6 ett bedömningsinstrument till v. 7.
--	-------------	--	---	---	--

Vecka 5:

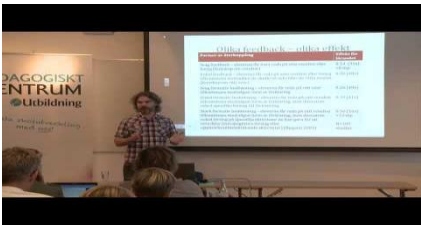
Denna uppgift syftar till att skapa förståelse för frågekonstruktion och ligger till grund för den första examinationen, Duggan den 14 februari.

1. Du skriver en Inledning med syfte och laddar upp den i Lisam Samarbetsyta, mappen *Inledning och syfte*. Denna uppgift syftar till att skapa förståelse för kursmålen.

Vecka 6: Du laddar upp dina Duggafrågor i Lisam Samarbetsyta, mappen Duggafrågor 1 senast den 5 februari, och dina reviderade duggafrågor senast den 9 februari i Lisam Samarbetsyta, mappen Reviderade duggafrågor.

Vecka 7, NU-dagar

14 feb 2018	10.00 -10.40	SAL	Salstentamen: DUGGA	40 minuter	OBS: Ta med ett bedömningsinstrument till vecka 7 för kvalitetsgranskning
	10.45-12.45	KY 23	Bedömningsinstrument och kvalitetsgranskning av instrumenten. Helena Tsagalidis	Att läsa: Korp, Helena (2011). <i>Kunskapsbedömning: vad, hur och varför?</i> Stockholm: Skolverket, s. 8–122. [115] http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat Skolverket (2012). <i>Skolverkets allmänna råd: Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan</i> . Stockholm: Skolverket. s. 6–45 [40] http://www.skolverket.se/publikationer?id=2841	Du kan också ladda ned ditt bedömningsinstrument i Lisma. Samarbetsyta mappen Bedömningsinstrument. Du som inte arbetar i skolan kan samarbeta med en av dina kurskamrater som har tillgång till provmaterial i ett relevanta ämne.
	12.45-13.45		Lunch observera sen lunch		
	13.45-15.00		Föreläsning Validering av kunskap och kompetens Samspelet mellan skolförlagt och arbetsplatsförlagt lärande, samt mellan utbildningssystem och branscher. Per Andersson	Andersson, Per & Fejes, Andreas (2010). <i>Kunskapers värde: Validering i teori och praktik</i> , andra upplagan. Lund: Studentlitteratur. Valda delar, kap. 1, 2, 4, 5, 6 [100] Nordgren, Kenneth, Odenstad, Christina & Samuelsson, Johan (red.) (2012). <i>Betyg i teori och praktik: Ämnesdidaktiska perspektiv på bedömning i grundskola och gymnasium</i> . Andra upplagan. Malmö: Gleerups, s. 9-102. (Första upplagan från 2008, red. Jansdotter Samuelsson & Nordgren, kan också användas, s. 7-74, 133-150.)	
	15.15-16.00		Föreläsning Betyg och betygssättning Helena Tsagalidis	Tsagalidis, H (2008). <i>Därför fick jag bara Godkänt... Bedömning i karaktärsämnen på HR-programmet</i> . Stockholm universitet. (Avhandling) Valda delar. Se Lisam Kursdokument.	

	16.15-17.00		Seminarium Konstruktion av en examination inom ett yrkesämne. Du bryter ner ämnes-, kursmål och kriterier och synliggör dessa i din autentiska uppgift Helena Tsagalidis	Bygger på övningsuppgift 2 Du konstruerar en autentisk uppgift för ”dina” elever i ditt ämne/kurs.	
15 feb 2018	8.30 - 10.00	KY 21	Seminarium Utvecklingssamtal och återkoppling Helena Tsagalidis	Hofvendahl, Johan (2010) Utvecklingssamtalen – några vanligt förekommande problem. I C. Lundahl & M. Folkesson Fichtelius (red.) <i>Bedömning i och av skolan</i> (s. 31-46) Lund: Studentlitteratur. Lundahl (2011) kap 3 och 7 Återkoppling Hofvendahl, Johan (2004). Relata refero: “positiv, pigg och bra attityd.” Lindh, Gunnel & Lindh-Munther, Agneta (2005). ”Antingen får man skäll eller beröm”. En studie av utvecklingssamtal i elevers perspektiv	Gruppvís redovisning av litteraturen. Gr1 Hofvendahl 2010 Gr2 Lundahl kap 3 Gr3 Lundahl kap 7 Gr4 Hofvendahl 2004 Gr5 Lind & Lind-Munther 2005
	10.15-12.00		Föreläsning Feedback/ Återkoppling Helena Tsagalidis	Black, Paul & Wiliam, Dylan (2009). Developing the theory of formative assessment. <i>Educational Assessment, Evaluation and Accountability</i> , 21 (1), 5–31. [27] Hattie, John & Timperley, Hellen (2007). The power of feedback. <i>Review of Educational Research</i> , 77 (1), 81-112. [32] 	Sök efter och se några filmer om bedömning och feedback från Christian Lundahl på Youtube.
Lunch					
	13.00-14.00 14.00-16.00		Fortsättning från förmiddagen Begreppet ”Alignment” – Samspelet mellan undervisning, bedömning och lärande, och mellan skolförlagt och arbetsplatsförlagt lärande (APL). Helena Tsagalidis Info om fortsättningen av kursen, Helena Ts	Skolinspektionen (2011). <i>Arbetsplatsförlagt utbildning i praktiken – en kvalitetsgranskning av gymnasieskolans yrkesförberedande utbildningar</i> . Stockholm: Skolinspektionen. s. 10–34 [25]	

					
--	--	--	--	--	--

Vecka 8: Du börjar med att planera, konstruera, planera aktiviteter och därefter eventuellt prövar en passande examensuppgift/provuppgift i ditt yrkesämne och laddar upp din första version i Lisam Samarbetsyta, mappen *Konstruktion av ett autentiskt prov...* senast den 24 februari. Kamratfeedback ges på denna version skriftligt genom Lisam av en studiekamrat. Se informationsbladet i slutet av Studiehandledningen. Studenterna organiserar vem som ger feedback till vem.

Vecka 9:
Du skriver en kort text om validering (vad, hur, varför, när och för vem) och laddar upp den i Lisam Samarbetsyta, mappen Validering senast onsdag vecka 9.

Vecka 9, NU-dag

2 mars 2018	10.00- 12.00	KY 21	Etik Dilemman i bedömning Helena Tsagalidis	Skolverket (2011). <i>Bedömning i yrkesämnena: dilemman och möjligheter</i> . Stockholm: Skolverket. s. 5– 35 [31] http://www.skolverket.se/publikationer?id=2572 Fjellström, Roger (2002) <i>Betygsättandets etik. I: Skolverket, Att bedöma eller döma: Tio artiklar om bedömning och betygssättning</i> . Stockholm: Skolverket, s. 77-90. [14] Dokumentet finns i Lisma, Kursdokument.	
	Lunch				
	13.00- 16.00		Seminarium Konstruktion av examination inom yrkesämnena – att bryta ner kursmål och kriterier och synliggöra dessa för eleverna. Kamratfeedback Helena Tsagalidis	Du samlar till denna dag egna/andras dilemman och skriver ned dem för att sedan kunna lyfta fram och diskutera dessa i gruppen. Kamratfeedback på din konstruktion av examinationen. Se infobladet i slutet av studiehandledningen.	

Vecka 10:

1. Du gör en självvärdering av den av dig konstruerade yrkesexamensuppgiften i relation till alignment. Du laddar upp *självvärderingen* i Lisam Samarbetsyta, mappen Självvärdering senast den 11 mars. Du tar med dig din självvärdering till den 15 mars.
2. Du granskar en annan students konstruktion av yrkesprovet och skriver en feedback på den, se infoblad i slutet av studiehandledningen, och tar med dig feedbacktexten till den 15 mars. Då ger vi feedback till varandras uppgifter och går genom uppgifterna.

Vecka 11, NU-dag

15 mars 2018	10.00 – 12.00	KY 21	Dokumentation APL-bedömningar	Att läsa: Hirsch, Å. (2016). Skolans dokumentation	Kvalitets- granskning av feedback
-----------------	---------------------	----------	--------------------------------------	--	---

			Granskning av feedback		
Lunch					
	13.00-15.30		Seminarium Återkoppling på det pågående arbetet med examinationsuppgift 2. Diskussion kring progressionsorden i Gymnasieskolan 2011 s 50-60. Summering av kursen. Helena Tsagalidis Information om VFUII Helena Tsagalidis	Att läsa: Grettve Anne, Israelsson Marie m fl. (2014). <i>Att bedöma och sätta betyg. Tio utmaningar i lärarens vardag.</i> Lettland: Natur & Kultur. Gymnasieskolan 2011.	
	15.45-17.00		Möjlighet till omtentamen, Dugga , examinationsuppgift 1. (Om omtentamen inte behövs finns utrymme för mer utförlig återkoppling och summering.) Helena Tsagalidis		
Vecka 13					
29 mars 2018			Ordinarie examination <u>Hemtentamen</u>	Hemtentamen laddas upp i Lisam i Inlämningar senast den 29 mars 2018 kl 23.30.	Feedback ges genom Lisam. <u>Omexamination nr 1 är den 27 april 2018.</u> <u>Omexamination nr 2 25 maj 2018.</u>
Observera att nästa kurs VFU-II startar vecka 14, den 3 april 2018.					

Huvudmoment 1:

Nationella riktlinjer och centrala begrepp kring kunskapsmätning och kunskapsbedömning

Kursens första huvudmoment behandlar styrdokument, nationella riktlinjer och centrala begrepp. I momentet ingår två övningsuppgifter, som förbereder för skriftlig tentamen. Övningsuppgift 1 är en frågekonstruktionsuppgift och övningsuppgift 2 innebär att ta fram underlag inför nästa huvudmoment.

Detta första huvudmoment relaterar till kursplanens två första mål, att den studerande efter genomgången kurs ska kunna:

- redogöra för och tolka de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning
- behärska centrala begrepp som rör kunskapsmätning och kunskapsbedömning

Övningsuppgift 1: Frågekonstruktion

Syfte

I relation till kursmålen syftar denna övningsuppgift till att du ska utveckla dina kunskaper om styrdokument och nationella riktlinjer samt centrala begrepp, men uppgiften är också en

övning i att konstruera frågor till examination nr 1, Duggan. Du kommer att behöva konstruera relevanta frågor också i ett senare skede i kursen och i din kommande lärarroll.

Genomförande

Den första examinationen i kursen utgörs av en salstentamen, en så kallad ”dugga”, en mindre tentamen som genomförs under kursens gång och inte i slutet. Inför denna tentamen är studenterna delaktiga i konstruktionen av examensfrågor. Frågorna till duggan konstrueras alltså delvis av studenterna själva, med vägledning av kurslitteraturen och lärarna. Eftersom det i första hand är begreppslig och deklarativ kunskap som ska prövas så ska frågorna bestå enbart av *flervalsfrågor*, *tvåvalsfrågor*, *ifyllnadsfrågor* och *kortsvarsfrågor*, vilket innebär att du genom att praktisera frågandepraktik övar dig i detta. Denna övning förbereder dig också i att skapa valida frågor och därmed lägga grunden för reliabla och valida examinationer i din kommande praktik. Övningsuppgiften består i att varje student individuellt konstruerar fyra olika sorters potentiella duggafrågor och laddar upp dem i Lisam. Denna uppgift introduceras de första NU-dagarna i januari.

Redovisning

De frågor som du konstruerat lägger du således upp på *Lisam*, i Samarbetsytan och mappen Duggafrågor 1, senast tisdagen den **29 januari**. Läraren ger dig feedback på frågorna, du reviderar frågorna och laddar upp frågorna på nytt i Lisam i Samarbetsytan mappen Reviderade duggafrågor senast den **5 februari**. Examinator väljer bland de reviderade frågorna för den kommande duggan, men kan också modifiera frågor samt lägga till lärargruppens egna frågor. Litteratur som kan användas för konstruktion av frågor är: Duggamallen och Wikström, C. (2013).

Övningsuppgift 2: Mål och kriterier

Syfte

Denna uppgift syftar till att ge konkret och relevant underlag för arbete under kommande NU-dagar.

Genomförande

Din uppgift är att genom kontakter med yrkesutbildning/lärare inom ditt yrkesämne, och/eller genom offentligt tillgängliga dokument, *söka* och till NU-dagarna i februari ta med dig ett *bedömningsinstrument/prov/test* som används/avses att använda inom ditt yrkesämne som t ex ett prov eller liknande samt relevanta *kursmål* och *kunskapskrav*. Dessa dokument tas med i skriftlig fysisk form till NU-dagarna. Då kommer vi att analysera reliabiliteten och validiteten i dem samt kritisk granska instrumentet i syfte att utveckla bedömningsinstrumentet. I denna del använder du dig således av andras erfarenheter i ditt lärande.

Examinationsuppgift 1

Ordinarie skriftlig tentamen 1 (STN1)

Examination 1 – salstentamen, **”dugga”**, omfattar 1,5 hp och genomförs 14 februari, möjlighet till omtentamen ges på kursens sista NU-dag, 15 mars, samt vid behov vid ytterligare ett tillfälle under vårterminen 2018. Syftet med duggan är att kontrollera att studenten kan redogöra för nationella bestämmelser och riktlinjer om kunskapsbedömning (se myndighetstexter i litteraturlistan) samt behärska centrala begrepp som rör kunskapsbedömning. Detta syfte motsvarar de två första lärandemålen i kursen. Studenterna får i förväg ta del av vilka centrala begrepp som kan komma att examineras (se Bilaga 1 i detta dokument).

Fakta och förståelse bedöms via flervals-, tvåvals-, ifyllnads-, matchnings- och kortvalsfrågor (Se exempelvis i Wikström bok).

I förberedelserna inför duga-tentamen ingår att studenterna konstruerar förslag på frågor enligt Övningsuppgift 1.

Skrivtiden för Duggan är max 40 minuter. Inga hjälpmedel förutom penna och blankt papper är tillåtna.

Du som inte genomfört Duggan med godkänt resultat kan skriva en ny Dugga-tentamen nr 1, i slutet av dagen den 15 mars, se schemat.

Betygskriterier

På Dugga-examination (STN1) erhålls betyget G (godkänd) eller U (underkänd)

Huvudmoment 2:

Bedömning och betygsättning i relation till undervisning och lärande

Kursens andra huvudmoment sätter fokus på bedömning och betygsättning som en del av yrkeslärares arbete. Det handlar både om en del av det didaktiska arbetet och om myndighetsutövande samt administrativa delar av arbetet. I kursmomentet ingår tre övningsuppgifter. Huvudmomentet innefattar NU-dagar i februari samt NU-dag i mars.

Detta huvudmoment relaterar till resterande mål i kursen: att den studerande efter genomgången kurs ska kunna:

- använda och problematisera bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisningsplanering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande
- konstruera en examination som relaterar till någon av kurserna i den studerandes eget yrkesämne
- kritiskt resonera och problematisera kring både val av olika bedömningsmetoder samt kring andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning
- beskriva hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare
- diskutera principer för validering av kunskap och kompetens

Övningsuppgift 3: Hur ser examination i yrkesämnena ut?

Syfte

Exemplifiera hur examination i yrkesämnena har konstruerats i skolan.

Genomförande

Uppgiften handlar om att identifiera, använda andras erfarenheter och kunskaper samt beskriva någon form av bedömning/examination inom ditt/dina yrkesämnena. Sök därför efter ett exempel på kursprov/prov på moment i en kurs i något av dina yrkesämnena. Du får underlag till detta exempelvis genom samtal med verksamma yrkeslärare eller din VFU1-handledare genom att ta del av dokumentation som beskriver en viss bedömning etc. – beroende på vilka möjligheter som finns tillgängliga. I samtal med yrkeslärare alternativt din

VFU1 handledare tar du också med fördel reda på hur det går till när handledare på arbetsplatsförlagt lärande (APL) bidrar till lärarens bedömning.

Redovisning

En kortfattad beskrivning av exemplet och själva exemplet av vad du funnit tar du med dig till NU-dagen då exemplet diskuteras och kvalitetsgranskas. Samtidigt ger du möjlighet för övriga studenter att ta del av informationen och nyttja den i det egna arbetet med kursprovkonstruktionen. (Se uppgift 4).

Observera: *Övningsuppgiften* nr 3 handlar om att identifiera och beskriva en befintlig examination i någon kurs i något yrkesämne, medan övningsuppgift 4-5 nedan har som utgångspunkt att du själv ska konstruera förslag på examination inom en kurs i något av ditt eget yrkesämne.

Övningsuppgift 4: Konstruera och designa en autentisk, verklighetsanknuten, examination i en kurs i något av dina yrkesämnena

Syfte

Uppgiften syftar till att ge övning i provkonstruktion/ konstruktion av examination med fokus på en kurs i ett av ditt yrkesämne och ge övning i skriftlig feedback. Underlaget till uppgiften bygger på kursmål: konstruera en examination som relaterar till någon av kurserna i den studerandes eget yrkesämne.

Uppgift

Du ska designa och konstruera en autentisk (verklighetsnära praktisk och ev. också teoretisk) examinationsuppgift/yrkesprov för en kurs i någon av dina yrkesämneskurser. Du avgränsar din konstruktion av examinationsuppgiften/provet i ditt ämne till en kurs i något av dina yrkesämnena.

Genomförande

Med hjälp av dina egna och andras erfarenheter, styrdokument, litteraturen och ditt yrkeskunnande ska du designa och konstruera en autentisk examination i en kurs i något av dina yrkesämnena. Du som ingen lärarerfarenhet har kan samarbeta med en mer erfaren studentkamrat inom ditt yrkesämne. Glöm inte att ange vilka förmågor i ämnesmål och vilket centralt innehåll i kursplanen som ska examineras samt vilka kunskapskrav som används och ligger till grund för bedömning. När du designar provet ska information om förutsättningar för genomförandet framgå, vilket ämne och vilken kurs det gäller, vilken dag provet ska göras och att du skapar plats för elevens namn.

Försök att tänka på att du ska ha nytta av detta arbete i din framtida yrkesutövning. Således börjar du nu arbeta med en del av examinationsuppgift nr 2 i denna kurs genom att göra övningsuppgiften nr 4. Här är det dock fokus på kursprovkonstruktion och design dvs du konstruerar och designar ett kursprov i något av dina yrkesämnena. Du designar provet så att den skulle kunna delas ut till en elevgrupp utan några tillägg. För att du ska kunna utföra en mer likvärdig bedömning av elevernas svar skapar/skriver du också mönstersvar/bedömningsstöd till ditt prov.

Redovisning

En första versionen av din examination/ditt yrkesprov ska laddas upp i Lisam den **24 februari** för att du ska kunna få första skriftliga feedback från din kamrat och ge feedback till denne inför den 1 mars. Därefter bearbetar du din provkonstruktion. Skriftlig återkoppling ges efter

överenskommelse med den andra studenten efter den 24 februari i Lisam. Du kommer att få feedback på den av dig konstruerade examinationsuppgiften mer officiellt på NU-dagar i mars.

Övningsuppgift 5: kamratbedömning samt återkoppling (är integrerad med uppgift 4)

Syfte

Uppgiften syftar till att ge övning i återkoppling såväl skriftlig som muntlig.

Genomförande

Återkoppling genomförs i form av så kallad kamratbedömning på den första preliminära provkonstruktionen. Skriftlig återkoppling ges efter överenskommelse med den andra studenten (se uppgift 4) under kursens gång, och muntligt mer officiellt på NU-dagen i mars. När återkoppling ges muntligt används det skriftliga underlaget som du tagit med dig till NU-dagarna.

På den preliminära versionen ska du således ge skriftlig formativ återkoppling, använd Lisams Samarbetsyta för detta, för att därigenom kunna ge en informell, summativ, kamratbedömning av process och resultat muntligt på NU-dagarna i mars. När du ger formativ skriftlig feedback använd de tre frågorna vi gått genom och välj en passande nivå (en av 4-nivåerna) för din feedback.

Återkopplingen organiseras så att varje student ger återkoppling till en student och får återkoppling från denne. Studenterna kommer själva överens om vilka som ger feedback till varandra. För att den mer officiella återkopplingen ska kunna ges i mars måste den provkonstruktionen vara inlämnad på Lisam senast 11 mars, med andra ord samma vecka som självbedömningen.

Examinationsuppgift 2

Skriftlig examination 2 (SRE1)

Examinationsuppgift 2 utgörs av en skriftlig redovisning, som lämnas in och återkopplas av examinator efter kursens slut i Lisam. Uppgiften omfattar 6 hp. Syftet med uppgiften är att studenten under sina distansstudier ska integrera arbetet med att utveckla de kunskaper som kursen ska ge med att samtidigt producera underlag för examination av att kursmålen i UK5 uppnåtts.

Redovisningen utgörs av en text, som behandlar nedanstående delmoment under syftet nedan och då fokuserar du på att göra det som är understrykt i respektive syftesbeskrivning. Texten ska omfatta max 9 sidor text, 12 pt och 1,5 radavstånd, exklusive referenslista. Därutöver kan även ritningar, tabeller och illustrationer förekomma som bilagor. Du laddar upp examinationsuppgift nr 2(SRE1) för sig i Lisam Inlämningar och det designade provet med kunskapskrav och mönstersvar som en egen bilaga på samma ställe i Inlämningar.

Syftet:

- redogöra för och tolka de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning
- behärska centrala begrepp som rör kunskapsmätning och kunskapsbedömning

- använda och problematisera bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisningsplanering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande
- konstruera en examination som relaterar till någon av kurserna i den studerandes eget yrkesämne
- kritiskt resonera och problematisera kring både val av olika bedömningsmetoder samt kring andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning
- beskriva hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare
- diskutera principer för validering av kunskap och kompetens

Examinationsuppgift (SRE1) nr 2, dvs hemtentamen, ska lämnas in i *Lisam* i Inlämningar **senast den 29 mars 2018**.

Förnyade examinationstillfällen för examinationsuppgiften nr 2 (SRE1):

Hemtentamen 1 på Examination nr 2 har deadline 27 april 2018

Hemtentamen nr 2 deadline 25 maj 2018.

Observera att nästa kurs, VFU-2, startar tisdag vecka 14, 2018.

Betygskriterier

På examinationen (SRE1) erhålls betyget VG (väl godkänd), G (godkänd) eller U (underkänd).

Grundläggande nivå är G. Att prestera på grundläggande nivå i UK5 innebär att dina beskrivningar, diskussioner, analyser och användning av begrepp samt konstruktioner har ett förhållandevis **tydligt sammanhang**. Dina referenser är relativt korrekta, de följer vedertagna referenssystem och du är **konsekvent** i din referenshantering. **Du håller dig till ämnet och fokuserar på sakfrågan** och att du behandlar **alla examensområden**.

Avancerat nivå är VG och innebär att dina beskrivningar, diskussioner, analyser och användning av begrepp samt konstruktioner är också **NYANSERADE** dvs. de har finare skiftningar i någon framställning särskilt med avseende på begrepp, innehåll, känslor och dylikt. De är **MOTIVERADE** vilket innebär att du alltid ger skäl för alla dina påståenden i texten och lämnar inte läsaren ensam att tolka. Dina motiveringar och tolkningar är **SJÄLVSTÄNDIGA** vilket innebär att du är självständig i relation till andra författare, dvs. att du inte refererar och citerar alltför mycket. En självständig student kan resonera och argumentera själv i relation till kurslitteraturen. Självständigt innebär inte att du inte får samarbeta med kurskamraterna inför examinationen, **men de två examinationer är individuell och då får inget samarbete ske!**

Mål	Väl Godkänd (givet att nivå Godkänd är uppfylld)	Godkänd	Underkänd
- redogöra för och tolka de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning	Studenten redogöra för och tolkar de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning på avancerad nivå.	Studenten redogöra för och tolkar de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning på grundläggande nivå.	Studenten varken redogöra för eller tolkar de nationella riktlinjer som finns för lärares arbete med kunskapsbedömning på grundläggande nivå.
-behärska centrala begrepp som rör kunskapsmätning och kunskapsbedömning	-----	Studenten behärskar på grundläggande nivå centrala begrepp som rör kunskapsmätning och kunskapsbedömning dvs har i duggan uppnått 75% korrekta svar.	Studenten behärskar inte på grundläggande nivå centrala begrepp som rör kunskapsmätning och kunskapsbedömning dvs har i duggan inte uppnått 75% korrekta svar.

-använda och problematisera bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisningsplanering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande	Studenten använder och problematiserar på avancerad nivå bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisnings-planering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande	Studenten använder och problematiserar på grundläggande nivå bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisningsplanering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande	Studenten vare sig använder eller problematiserar på grundläggande nivå bedömningsteoretiska begrepp och modeller för att analysera hur undervisningsplanering, undervisning och bedömning samspelar med varandra, med kunskapsformer samt elevers lärande
-konstruera en examination som relaterar till någon av kurserna i den studerandes eget yrkesämne	Studenten konstruerar en tillförlitlig, relevant och fungerande examination i en kurs inom sitt eget yrkesämne. Studentens kritiska resonemang kring val av metoder är insiktsfulla och visar djupare och bredare förståelse för hur rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning kan åstadkommas	Studenten konstruerar en relevant och fungerande examination i en kurs inom sitt eget yrkesämne. Studentens kritiska resonemang kring val av metoder är relevanta och visar förståelse för hur rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning kan åstadkommas	Studenten konstruerar inte en fungerande examination i en kurs inom sitt eget yrkesämne. Studentens kritiska resonemang kring val av metoder är inte relevanta och visar inte förståelse för hur rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning kan åstadkommas
-kritiskt resonera och problematisera kring både val av olika bedömningsmetoder samt kring andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning	Studenten resonerar kritiskt och tydligt problematiserar på avancerad nivå både val av olika bedömningsmetoder samt andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning	Studenten resonerar kritiskt och problematiserar på grundläggande nivå både val av olika bedömningsmetoder samt andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning	Studenten vare sig resonerar kritiskt eller problematiserar på grundläggande nivå både val av olika bedömningsmetoder samt andra metoder för att uppnå rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning
-beskriva hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare	Studenten beskriver på avancerad nivå hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare	Studenten beskriver på grundläggande nivå hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare	Studenten beskriver inte på grundläggande nivå hur pedagogisk dokumentation kan användas för återkoppling av bedömningar till elever och vårdnadshavare
-diskutera principer för validering av kunskap och kompetens	Studenten diskuterar på grundläggande nivå principer för validering av kunskap och kompetens	Studenten diskuterar på avancerad nivå principer för validering av kunskap och kompetens	Studenten diskuterar inte på grundläggande nivå principer för validering av kunskap och kompetens

Obligatorisk kurslitteratur

Bedömning och betygsättning, UK5, 7,5 hp Kurskod: 976G05

Andersson, Per (2014). *Bedömning och betygsättning av yrkeskunskaper*. Kap 8. I Köpsén (red.) (2014). *Lära till yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur.

Andersson, Per & Fejes, Andreas (2010). *Kunskapers värde: Validering i teori och praktik*, andra upplagan. Lund: Studentlitteratur. Valda delar, kap. 1, 2, 4, 5, 6 [100].

Lundgren, U-P, & Säljö, R. m.fl. (2017). *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare*. Kapitel Bedömning.

Hofvendahl, Johan (2016) Utvecklingssamtalen – några vanligt förekommande problem. I C. Lundahl & M. Folke-Fichtelius (red.) (2016). *Bedömning i och av skolan*. Lund: Studentlitteratur, s. 31–46.

Korp, Helena (2011). *Kunskapsbedömning: vad, hur och varför?* Stockholm: Skolverket, s. 8–122. [115] <http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat>

Köpsén, Susanne (2014). *Lära till Yrkeslärare*. Kap 8. Lund: Studentlitteratur.

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (red.) (2011). *Pedagogisk bedömning: att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*, andra upplagan. Stockholm: Stockholms universitets förlag. Valda delar, s. 9–58, 127–216. [140]

Nordgren, Kenneth, Odenstad, Christina & Samuelsson, Johan (red.) (2016). *Betyg i teori och praktik: Ämnesdidaktiska perspektiv på bedömning i grundskola och gymnasium*, andra upplagan. Malmö: Gleerups, s. 9-102. (Första upplagan från 2008, red. Jansdotter Samuelsson & Nordgren, kan också användas, s. 7-74, 133-150.)

Tsagalidis, Helena (2008). *Därför fick jag bara godkänt – Bedömning i karaktärsämnen på HR-programmet*. Doktorsavhandling. Pedagogiska institutionen. Stockholms universitet. Går att söka på Diva. Valda delar.

Wikström, C. (2013). *Konsten att göra bra prov - vad lärare behöver veta om kunskapsmätning*. Kap 5, 6 och 7. Stockholm: Natur och Kultur.

Hirsch, Å. (2016). *Skolans dokumentation. Ur ett pedagogiskt och juridiskt perspektiv*. Stockholm: Liber.

Myndighetstexter för blivande gymnasielärare – kan laddas ned från nätet [215]:

Skolverket (2016). *Utvärdering av den nya betygsskalan samt kunskapskravens utformning*. Stockholm: Skolverket. http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/sok?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2Fblob%2Fpdf3652.pdf%3Fk%3D3652 m

Skolverket (2015). *Samlad redovisning och analys inom yrkesutbildningsområdet. Rapport 427*. Stockholm: Skolverket.

http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3535

Skolverket (2014a). *Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. Skolverkets allmänna råd med kommentarer. Stockholm: Skolverket.
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=3299> [65]

Skolverket (2014). *Bedömning och betygssättning inom vuxenutbildningen*. Skolverkets Allmänna råd.
https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3187

Skolverket (2012). *Bedömning och betygssättning i gymnasieskola*. Skolverkets allmänna råd. Stockholm: Skolverket. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2841> [39]

Skolverket (2011). *Bedömning i yrkesämnen: dilemman och möjligheter*. Stockholm: Skolverket. s. 5–35 [31] <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2572>

Skolverket (2011a). *Kunskapsbedömning i skolan: Praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Stockholm: Skolverket. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2660> [55]

Skolverket (2011c). Ämnesplanens struktur. Ur *Gymnasieskola 2011*. Stockholm: Skolverket (s. 48-62). <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2597> [13]

Gy 11 (2011). Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. Stockholm: Skolverket (s. 5-16). <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2705> [12]

Skolverket (2011). *Gymnasieskolan 2011*. Skolverket: Stockholm.

Skolverket (2016). *Betygsskalan och betygen B och D*. (reviderad upplaga). Skolverket: Stockholm.
https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2953

Skolverket (2016). *Utvärdering av den nya betygsskalan samt kunskapskravens utformning* (Dnr 2014:892).

Artiklar

Allen, James D. (2005). Grades as valid measures of academic achievement of classroom learning. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 78 (5), 218–222. [5]

Black, Paul & Wiliam, Dylan (2009). Developing the theory of formative assessment. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 21 (1), 5–31. [27]

Hattie, John & Timperley, Hellen (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77 (1), 81-112. [32]

Hofvendahl, Johan (2004). Relata refero: "positiv, pigg och bra attityd". *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy, E-tidskrift 2004: 2*. [13]
http://forskning.edu.uu.se/upi/sv_3_etidskr_start.lasso

Lindh, Gunnel & Lindh-Munther, Agneta (2005). "Antingen får man skäll eller beröm". En studie av utvecklingssamtal i elevers perspektiv. *Studies in Educational Policy and Educational philosophy: E-tidskrift*, 2005:1. [25]
http://forskning.edu.uu.se/upi/sv_3_etidskr_start.lasso

Tsagalidis, H (2012). Yrkeslärarens frågandepraktik – kunskap och bedömning. E-tidskrift.
<http://home.hit.no/~aakre/nordyrk/2012/2012-3-tsagalidis.pdf> Du hittar artikeln också i Lisma.

Referenslitteratur

Andersson, Per & Fejes, Andreas (2010). *Kunskapers värde: Validering i teori och praktik*, andra upplagan. Lund: Studentlitteratur. (Övriga delar.)

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (red.) (2011). *Pedagogisk bedömning: att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*, andra upplagan. Stockholm: Stockholms universitets förlag. (Övriga delar.)

Nordgren, Kenneth, Odenstad, Christina & Samuelsson, Johan (red.) (2012). *Betyg i teori och praktik: Ämnesdidaktiska perspektiv på bedömning i grundskola och gymnasium*, andra upplagan. Malmö: Gleerups. (Övriga delar.)

Passande för inriktning Handel- och administration.

Kristmansson, Per (2016). *Gymnasial lärlingsutbildning på Handels- och administrationsprogrammet. En studie av lärlingsutbildningens förutsättningar och utvecklingen av yrkeskunnande*. (avh.) UmU-tryckservice. Umeå: Umeå universitet. Kap 10 om bedömning.
<http://umu.diva-portal.org/>

Passande för inriktning frisör och estetiska ämnen

Gåvfels, Camilla (2016). *Skolad blick på blommor. Formandet av yrkeskunnande i floristutbildning*. (avh). Stockholms universitet.
<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A953521&dswid=4183>

Skolverkets filmer om Ämnesplaner

<https://www.youtube.com/watch?v=sQMgpPdO1C4&list=PL2440E89BF00AF34B>

Skolverkets filmer om Kunskapskraven

https://www.youtube.com/watch?v=zVxM_smDt8U&index=2&list=PL2440E89BF00AF34B

Hur sätter lärare betyg? <https://www.youtube.com/watch?v=bo5VCTyZ0NA>

Filmer om bedömning

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLA14E4612FC431A75>

Om kunskapskrav

https://www.youtube.com/watch?v=zVxM_smDt8U&feature=youtu.be

Introduktion

<https://www.skolverket.se/bedomning/bedomning/bedomningsstod/yrkesamnen/rl-1.128933>

Policy rörande fusk och plagiat

På senare år har det inom Lärarprogrammets olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av plagiat och uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet.¹ Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas . . .²

Enligt Hult och Hult är alltså fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett.³

När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.⁴ Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många ”snedsteg” vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1. *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida – och som 2. *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller

¹ Se t.ex. DN 2005-06-07, www.dn.se/DNet/road/Classic/article/0/jsp/print.jsp?&a=424862, 2005-06-08; Lärarnas tidning nr. 16 2005.

² Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

³ Hult och Hult 2003 s. 11.

⁴ Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en *hemtentamen/upsats* utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss i vissa kurser av databasen URKUND, till vilken läraren skickar studentens examinations- och/eller fördjupningsuppgift.⁵ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat. Kontrollen görs av examinator i kursen.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.⁶ För alla studenter – och kanske speciellt blivande lärare – bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Ökningen av uppsatsplagiat i skolan ställer också nya krav på dem som läser på Lärarprogrammet. Mycket talar för att dagens och framtidens lärare behöver vara kompetenta användare av informations och kommunikationsteknik och dessutom goda vetenskapliga skribenter och stilister, bl.a. för att kunna känna igen och stävja olika former av plagiat. Men lärare behöver även omfatta och förmedla en kunskapssyn där skrivande som process och lärtillfälle betonas.

Vad händer vid fusk?

Misstanke om fuskförsök anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter.

En varning eller avstängning från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följden av fuskförsök. Den vanligast utdömda påföljden är två månaders avstängning.

⁵ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet. För mer information, se www.orkund.se.

⁶ Hult och Hult 2003 s. 17.

Vid beslut om avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings Universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas.

Universitetet ser lika allvarligt på fusk vid laboration, hemtentamen, uppsatsskrivning etcetera, som på fusk vid skriftlig tentamen.

BILAGA 1: BEGREPPSLISTA

De begrepp som presenteras i nedanstående lista är vanligt förekommande inom området kunskapsbedömning. Att behärska begreppen är inte bara viktigt för att kunna tränga in i litteratur som handlar om kunskapsbedömning, utan också för att kunna uttrycka sig på ett professionellt yrkesspråk. Listan är inte uttömmande, men den ger en vink om vilka begrepp som kan ses som extra viktiga att behärska som lärare. Salstentamen, duggan, i kursen handlar också, utöver myndighetstexterna, om nedanstående begrepp. Det är därför viktigt att du utvecklar din förståelse av dem.

Allsidig bedömning (all-inclusive assessment)
 Analytisk bedömning (analytical assessment)
 Autentisk bedömning (authentic assessment)
 Bedömningsstöd (assessment support)
 Betygsinflation (grade inflation)
 Bias (bias)
 Distraktorer (distractors)
 Egenformulerade svar (constructed-response format)
 Flervalsfrågor (selected-response format)
 Formativ bedömning (formative assessment)
 Formell bedömning (formal assessment)
 Generositetsbias (generosity error)
 Haloeffekten (halo effect)
 Holistisk bedömning (holistic assessment)
 Hårdhetsbias (severity error)
 Informell bedömning (informal assessment)
 Innehållsvaliditet (content-related evidence)
 Interbedömarreliabilitet (rater consistency)
 Kriterierelaterade bedömning (criterion-referenced assessment)
 Kriterievaliditet (criterion-related evidence)
 Likvärdig bedömning (equivalent assessment)
 Matris (rubric)
 Mittendensbias (central tendency error)
 Normrelaterad bedömning (norm-referenced assessment)
 Portfolio (portfolio)
 Relevans (relevance)
 Reliabilitet (reliability)
 Samstämmighet (alignment)
 Summativ bedömning (summative assessment)
 Taxonomi (taxonomy)
 Test-retest-reliabilitet (test-retest reliability)
 Tillämpningsprov (performance assessment)
 Undervisningsvaliditet (instructional validity)
 Validitet (validity)
 Återkoppling (feedback)

Kamratrespons på provkonstruktionsuppgiften i UK5, bilaga 2

Provkonstruktörens namn: _____

Den kritiska vännen: _____

Målet med uppgiften: I den här uppgiften lär vi ge kamratfeedback på ett konstruerat autentiskt prov. Detta sker i två-steg.

Författarens uppgift:

Författaren skriver här nedan sina önskemål på vilken respons hen vill ha på sin provkonstruktion.

Provkonstruktören ger dokumentet med sina önskemål till den kritiska vännen för respons. Efter fullständig återkoppling från den kritiska vännen summerar provkonstruktören återkopplingen enligt punkten på sidan 2.

Den kritiska vännens uppgift:

Den kritiska vännen använder feedbackstödet här nedan för att ge den första övergripande återkopplingen till provkonstruktören. Därefter ger du skriftlig återkoppling med stöd i frågorna på sidan 2.

Feedbackstöd

Nedan beskrivs kvalitetskriterierna för denna uppgift; provkonstruktion.

Kvalitetskriterier	Ok	På väg	Saknas
Provkonstruktionen är kopplat till mål och provets sammanhang beskrivs.			
Provkonstruktionen är tydligt utformad och designat/layout			
I provkonstruktionen framgår tydligt vilka förmågor och kunskaper som ska bedömas.			
Författaren resonerar om provets förtjänster, dess brister och eventuella konsekvenser för elever och för den egna undervisningen.			
I provkonstruktionen används relevanta begrepp och modeller på ett korrekt sätt och med stöd av litteraturen.			

När du väl ha gett den övergripande återkopplingen med stöd i kvalitetskriterierna ovan ger du nu mer tydlig feedback som utgår från författarens önskemål om återkoppling och kriterierna i feedbackstödet.

Nu är det dags att skriva en skriftlig återkoppling på provkonstruktionen.

Nedanstående punkter stödjer dig i att fokusera på en användbar återkoppling.

1. Ställ klargörande frågor, om det finns oklarheter.
2. Beskriv provkonstruktionens positiva aspekter.
3. Beskriv provkonstruktionens negativa aspekter, dvs dess brister.
4. Ge förslag på hur provkonstruktionen kan utvecklas och förbättras.

Provkonstruktören sammanfattar den återkopplingen hen fått.

Vilka kommentarer var mest användbara, relevanta och utvecklande?

Beskriv hur du kommer att använda återkopplingen i ditt arbete.

Ladda upp dokumentet i Lisma Samarbetsyta, mappen Återkoppling på Provkonstruktion.